

ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Μέρος 1 - Εισαγωγή

α. Ιστορικό υπόβαθρο

Ο Κώδικας Ηθικής Της Καταλογογράφησης δημιουργήθηκε από την Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση^[1], η οποία αποτελείται από μέλη των κοινοτήτων καταλογογράφησης στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο, με την βοήθεια μελών Ομάδων Εργασίας από τη διεθνή κοινότητα καταλογογράφησης (βλέπε κατάλογο μελών στο τέλος αυτού του εγγράφου).

Αυτή η προσπάθεια να παραχθεί ένα έγγραφο για την ηθική της καταλογογράφησης αποτελεί απάντηση σε ένα ξεκάθαρο ενδιαφέρον και την ανάγκη για καθοδήγηση στην ηθική της καταλογογράφησης, όπως εκφράστηκαν μέσα από τα φόρουμ του Τομέα Διαχείρισης Καταλογογράφησης και Μεταδεδομένων (CaMMS^[2]) στην χειμερινή συνάντηση και το ετήσιο συνέδριο της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών (ALA^[3]) το 2016. Η εκτελεστική επιτροπή του CaMMS συγκρότησε την Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση προκειμένου αυτή να δημιουργήσει ένα δυναμικό έγγραφο για την ηθική στην καταλογογράφηση (καθορίζεται στο τμήμα β. της *Εισαγωγής*), το οποίο ενσωματώνει τις συλλογικές εμπειρίες και την σοφία της κοινότητας πρακτικής των καταλογογράφων. Το ολοκληρωμένο έγγραφο θα αποτελούνταν από δηλώσεις ηθικής βασισμένες στις αρχές και τις αξίες που αναγνώρισαν η Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση και οι Ομάδες Εργασίας, μαζί με καθοδήγηση και παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής που μπορούν να διαμοιραστούν στην κοινότητα των καταλογογράφων.

Η εξαμελής Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση περιλαμβάνει αντιπροσώπους από το CaMMS, την Ομάδα Μεταδεδομένων και Ανακάλυψης (MDG) (πρώην Ομάδα Καταλογογράφησης και Ευρετηρίασης (CIG^[4])) του Πιστοποιημένου Ινστιτούτου Επαγγελματιών στις Βιβλιοθήκες και την Πληροφόρηση (CILIP)^[5] στο Ηνωμένο Βασίλειο, και την Επιτροπή για τα Πρότυπα στην Καταλογογράφηση και τα Μεταδεδομένα (CMSC)^[6] της Καναδικής Ομοσπονδίας Ενώσεων Βιβλιοθηκών^[7] στον Καναδά. Οι εργασίες πάνω στο έγγραφο της ηθικής της καταλογογράφησης ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο 2019, καταλήγοντας

στην δημοσίευση ενός πρώτου προσχεδίου του Κώδικα Ηθικής Της Καταλογογράφησης τον Ιούνιο 2020 και ενός δεύτερου προσχεδίου τον Αύγουστο 2020. Η τελική έκδοση του εγγράφου ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2021.

Ιστότοπος Διοικούσας Επιτροπής για την Ηθική στην Καταλογογράφηση:

<https://sites.google.com/view/cataloging-ethics/home>

β. Ορισμοί

Ο όρος *ηθική της καταλογογράφησης* ορίζεται ως ένα σύνολο αρχών και αξιών που παρέχουν ένα πλαίσιο ηθελημένης λήψης αποφάσεων για όσους/ όσες εργάζονται σε θέσεις καταλογογράφησης ή μεταδεδομένων.

Ένα υποσύνολο της κριτικής βιβλιοθηκονομίας, η *κριτική καταλογογράφηση* εστιάζει στην κατανόηση και την αλλαγή του πώς η Οργάνωση της Γνώσης κωδικοποιεί τα συστήματα καταπίεσης.

Ο όρος *καταλογογράφος* χρησιμοποιείται με την ευρεία έννοια για να αναφερθεί σε όσους/ όσες εμπλέκονται σε εργασίες καταλογογράφησης και μεταδεδομένων.

γ. Πεδίο εφαρμογής

Ως καταλογογράφοι, έχουμε σημαντική επιρροή στο πώς αντιπροσωπεύονται οι πληροφοριακές πηγές μέσα από τις επιλογές που κάνουμε. Το παρόν έγγραφο ηθικής παρέχει ένα πλαίσιο για να προσεγγίσει κανείς την εργασία της καταλογογράφησης το οποίο θα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για επαγγελματίες, εργοδότες, όσους/όσες αναπτύσσουν πρότυπα, προμηθευτές, φοιτητές/φοιτήτριες και εκπαιδευτικούς όταν προκύπτουν καταστάσεις ηθικής φύσης.

Η δημιουργία μεταδεδομένων είναι μία συνεχιζόμενη διαδικασία που αφορά εργασία που είναι ευρεία, συνεργατική και σε κατάσταση συνεχούς αλλαγής. Η ένταση μεταξύ αλλαγής και κατεστημένου δημιουργεί την ευκαιρία να αντιμετωπίσει κανείς τα ηθικά ζητήματα εντός της κοινότητας πρακτικής μας.

Τα πρότυπα καταλογογράφησης και οι πρακτικές της χαρακτηρίζονται σήμερα και στο παρελθόν από ρατσισμό, λευκή υπεροχή, αποικιοκρατία, περιθωριοποίηση του άλλου και καταπίεση. Αναγνωρίζουμε ότι ούτε η καταλογογράφηση ούτε οι καταλογογράφοι είναι ουδέτεροι/ ουδέτερες, και στηρίζουμε την κριτική καταλογογράφηση ως μία προσέγγιση του κοινού έργου μας με τον στόχο να κάνουμε τα μεταδεδομένα συμπεριληπτικά και τις πηγές προσβάσιμες. Για να δημιουργήσουν συστημική αλλαγή, οι καταλογογράφοι έχουν ανάγκη από θεσμική υποστήριξη. Αποδεχόμαστε ότι κάθε εργασιακός χώρος είναι διαφορετικός και ότι οι ανταποκρίσεις στις ηθικές καταστάσεις περιορίζονται απαραίτητα από αυτό το τοπικό πλαίσιο.

Αναγνωρίζουμε την ύπαρξη συστημικών εμποδίων στην συμπερίληψη και αναγνωρίζουμε ότι, ενώ είναι απαραίτητες οι μεμονωμένες ηθικές πρακτικές, εντούτοις δεν είναι αρκετές. Οι δηλώσεις ηθικής που περιλαμβάνονται στο Μέρος 2 έχουν σκοπό να επικαιροποιήσουν την επαγγελματική πρακτική μας και να παρέχουν ηθική καθοδήγηση. Οι δηλώσεις βασίζονται πάνω σε θεμελιώδεις αρχές και αξίες της καταλογογραφικής εργασίας, όπως αναγνωρίστηκαν από την Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση και τις Ομάδες Εργασίας:

- Πρόσβαση στις πηγές και τα μεταδεδομένα
- Παραδοχή της προκατάληψης
- Υπεράσπιση
- Συνεργασία
- Κριτική εφαρμογή των προτύπων
- Διαφορετικότητα, ισότητα και συμπερίληψη
- Εκπαίδευση και κατάρτιση
- Σεβασμός στην ιδιωτικότητα και τις προτιμήσεις των φυσικών προσώπων
- Ευθύνη και διαφάνεια
- Κατανόηση και ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών

Ένα ξεχωριστό έγγραφο θα περιλαμβάνει μελέτες περίπτωσης που αποτυπώνουν περαιτέρω τις δηλώσεις δείχνοντας πώς οι συνάδελφοι έχουν διαπραγματευτεί ή θα μπορούσαν να διαπραγματευτούν ζητήματα ηθικής.

Μέρος 2 - Δηλώσεις Ηθικών Αρχών

Θα χρησιμοποιήσουμε αυτές τις ηθικές δηλώσεις, που καταγράφονται παρακάτω σε τυχαία σειρά, για να καθοδηγήσουμε και να βελτιώσουμε την πρακτική της καταλογογράφησής μας:

1. Καταλογογραφούμε πηγές στις συλλογές μας έχοντας στο νου μας τον τελικό/ την τελική χρήστη ώστε να διευκολύνουμε την πρόσβαση και να προωθήσουμε την ανακάλυψη.
2. Δεσμευόμαστε να περιγράψουμε πηγές χωρίς διάκριση ενόσω σεβόμαστε την ιδιωτικότητα και τις προτιμήσεις των σχετιζόμενων με αυτές φυσικών προσώπων.

3. Παραδεχόμαστε ότι φέρνουμε τις προκαταλήψεις μας στο χώρο εργασίας· για το λόγο αυτό, πασχίζουμε να ξεπεράσουμε προσωπικές, θεσμικές και κοινωνικές προκαταλήψεις στην εργασία μας.
4. Αναγνωρίζουμε ότι η διαλειτουργικότητα και η συνεπής εφαρμογή των προτύπων βοηθούν τους χρήστες μας να βρουν και να προσπελάσουν υλικό. Ωστόσο, όλα τα πρότυπα είναι προκατειλημμένα· θα τα προσεγγίσουμε κριτικά και θα υπερασπιστούμε δημόσια να κάνουμε την καταλογογράφηση πιο συμπεριληπτική.
5. Υποστηρίζουμε τις προσπάθειες να γίνουν τα πρότυπα και τα εργαλεία προσβάσιμα σε όλους/ όλες τους/ τις καταλογογράφους από πλευράς οικονομικής, πνευματικής και τεχνολογικής, και να αναπτύσσονται με βάση ερευνητικά ευρήματα και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.
6. Αναλαμβάνουμε την ευθύνη για τις αποφάσεις μας ως καταλογογράφοι και συνηγορούμε υπέρ της διαφάνειας στις ιδρυματικές πρακτικές και πολιτικές μας.
7. Συνεργαζόμαστε ευρέως για να υποστηρίξουμε τη δημιουργία, διανομή, συντήρηση κι εμπλουτισμό των μεταδεδομένων σε διάφορα περιβάλλοντα και δικαιοδοσίες.
8. Επιμένουμε για διαφορετικότητα, ισότητα και συμπερίληψη στον χώρο εργασίας. Προωθούμε την εκπαίδευση, κατάρτιση, ίσες απολαβές και ένα δίκαιο περιβάλλον εργασίας για όλους/ όλες που καταλογογραφούν ώστε να μπορούν να συνεχίσουν να υποστηρίζουν την έρευνα και ανακάλυψη.
9. Στηρίζουμε δημόσια την αξία της εργασίας της καταλογογράφησης εντός των οργανισμών μας και με τους εξωτερικούς εταίρους.
10. Συνεργαζόμαστε με τις κοινότητες χρηστών μας για να καταλάβουμε τις ανάγκες τους ώστε να παρέχουμε σχετικές και επίκαιρες υπηρεσίες.

Τελική έκδοση - Ιανουάριος 2021

Δημιουργήθηκε από τη Διοικούσα Επιτροπή για την Ηθική στην Καταλογογράφηση:

Beth Shoemaker (συμπρόεδρος) - Emory University

Karen Snow (συμπρόεδρος) - Dominican University, School of Information Studies

May Chan - University of Toronto

Jane Daniels - Cardiff Metropolitan University

Sarah Furger - Joliet Public Library

Diane Pennington - University of Strathclyde, Department of Computer and Information Sciences

Σε διαβούλευση με τις ακόλουθες Ομάδες Εργασίας:

Ομάδα Εργασίας Επιπέδων Πρόσβασης & Υποδομής

Miranda Calhoon

Keri Cascio

Ahava Cohen

Carly Diab

Maryanne Kempthorne

Sol Maria Lopez

Maurine McCourry

Christine Megowan

Jane Rosario

Ομάδα Εργασίας Καθηρώσεων

Rebecca Belford

Emily Boss

Abby Dover

Netanel Ganin

Ngoc-My Guidarelli

Linda Ling

Lisa Lorenzo

Carol Miller

R. Antonio Muñoz Gómez

Gretchen Neidhardt

Naomi Shiraishi

Catherine Smith

Christine F. Smith

Jonathan Tuttle

Luiza Wainer

Eric Willey

Laura Wright

Ομάδα Εργασίας Ταξινόμησης

Kelly Buehler

Alonzo Crawford

Marco De Petrillo

Violet Fox

Susanna French

Iris Godwin

Margaret Joyce

Eve Lacey

Puck Malamud

Amanda Ros

Juniper Starr

Michael Stewart

Ομάδα Εργασίας Ανακάλυψης Πηγών & Προσβασιμότητας

Misty Alvero

Hazel Kearns-Rees

Alissa McCulloch

Ann Myers

Jessica O'Neil

Bonnie Parks

Elizabeth Peters

Annick Stein

Emily Sugerman

Susan Vandale

Ομάδα Εργασίας Στελέγωσης/ Συνθηκών Εργασίας

Tammie Busch

Leslie Collie

Wanda Gunther

Sarah Hovde

Julene Jones

Caroline Kent

Rachel Newlin

Elsa Ouvrard-Prettol

Peter Rolla

Lisa Romano

Karen Sigler

Ryan Vernon

Travis L. Wagner

Ομάδα Εργασίας Θεματικών Επικεφαλίδων

Allison Bailund

Paromita Biswas

Chloe Bragg

Christine Clayton

Jennie-Claire Crate

Christine Jacobs

Rhonda Jessup

Timothy Keller

Lisa Lindell

Joanne MacDonald

Tammy Moore

Su Su Myint

Athena Salaba

Merle Stevens

Marcy Strong

Kelly Swickard

[1] Cataloging Ethics Steering Committee

[2] Cataloging and Metadata Management Section

[3] American Library Association

[4] Cataloguing and Indexing Group

[5] Chartered Institute of Library and Information Professionals

[6] Cataloguing and Metadata Standards Committee

[7] Canadian Federation of Library Associations-Fédération canadienne des associations de bibliothèques